

La clau

Milers de barcelonins es van sorprendre dimarts a les deu de la nit quan van començar a sentir el soroll de les cassoles als balcons. No tenien notícia d'una protesta que es va convocar a tota velocitat via Twitter i Whatsapp des del moment en què es va saber que el Tribunal Constitucional prohibia també el succedani de consulta del 9-N. Una vegada més, els activistes del sobiranisme sorprendien el públic amb una mobilització pacífica, sorollosa i contagiosa. Aquest últim aspecte va ser la clau de l'èxit d'aquesta convocatòria d'emergència de la qual només estaven advertits els seguidors de les xarxes socials i d'alguns mitjans digitals, és a dir, la capa social que s'asso-

L'esperit de la cassola

JUANCHO
Dumall
DIRECTOR
ADJUNT

cia amb les tecnologies 2.0. No obstant, van ser molts els que, després del sobresalt inicial, es van adherir amb la cassola a la mà a l'expressió de descontentament.

L'astúcia dels convocants de les cassolades d'aquests dies ha consistit a escollir un recurs que evocava les massives mostres de rebuig el mes de març del 2003 contra l'ocupació de l'Iraq, d'infaust record. Aquella experiència, impulsada pel col·lectiu Aturem la Guerra, va tenir una extraordinària resposta a Barcelona, que va servir perquè cada manifestant se sentís acompanyat per un soroll que s'estenia de balcó en balcó, de barri en barri. Una sensació de no estar sols enfront de la injustícia.

L'arrel del descontentament

No és desenraonat sospitar que en les cassolades d'aquests dies hi participaran moltes persones que no

estan mogudes pel pur independentisme. Hi ha també un descontentament per la tossuderia del Govern central a facilitar una consulta democràtica i pactada dins de la legalitat. I finalment hi ha un atipament general per la corrupció, pel bloqueig polític, per l'atur, per la desigualtat, que també ha invitat moltes persones a sortir a la finestra amb una olla i un cullerot.

No sabem a aquestes altures de la setmana què passarà diumenge que ve, desconeixem si hi haurà urnes, si obriran els col·legis, si actuaran els Mossos d'Esquadra o si es produiran incidents. Però sí que ja sabem que la protesta prèvia no parerà.

@JuanchoDumall

La roda

ENRIC
Marín

El 9-N ja ha guanyat

En el darrer mes, la crisi institucional sistèmica espanyola ha acabat d'adquirir visibilitat. Ja no és possible ignorar-la. En paral·lel, una part de les conseqüències socials de la crisi econòmica ja són cròniques. Sobre aquest paisatge, el conflicte democràtic entre el sobiranisme català i l'Estat continua cremant etapes. El darrer moviment del Govern central ha estat tornar a fer servir el Tribunal Constitucional de mur de contenció per aturar la voluntat d'afirmació democràtica d'una àmplia majoria social a Catalunya. Penós, inútil i contraproductiu. Ha estat un moviment tan estúpid com previsible. Fet que convida a pensar que a l'altra banda no hi ha vida intel·ligent perceptible.

Però, evidentment, aquesta no és una explicació plausible. És més versemblant pensar que el registrador de la propietat i l'advocada de l'Estat són presoners de la llarga seqüència de moviments anteriors que va comen-

Després de la decisió del TC, l'Estat ha perdut per molts mesos la iniciativa d'aquesta partida

çar amb el recurs a l'Estatut. I creuen que per no perdre més suport electoral necessiten continuar mostrant fermesa davant el *desafiament català*. I guanyar temps. Només es plantejarien alguna mena de diàleg després d'un acte de contricció de la política catalana. Cal suposar que ja sospiten que aquesta forma d'intentar guanyar la batalla de l'opinió pública a Espanya pot significar perdre la batalla de l'opinió pública internacional i consolidar la desconexió mental i emocional catalana. Però com repeteix **Rajoy**, ni poden, ni volen.

Des del proppassat dimarts, el 9-N ja ha guanyat. No tant pel més que previsible èxit de convocatòria. Sobretot, per la derrota simbòlica del Govern central. L'Estat ja ha perdut la iniciativa d'aquesta partida d'escacs per molts mesos. I segons quin sigui el pròxim moviment del sobiranisme, fins al final de la partida. ≡

ELS DIJOUS, ECONOMIA

Reformes que empitjoren les coses

Quan es plantegen canvis s'han de tenir en compte els seus efectes secundaris sobre la desigualtat

ANTÓN
Costas

Quin ha de ser el criteri per mesurar els resultats d'una reforma econòmica que estiguin pensant portar a terme els governs o que proposin els assessors de polítiques i els grups d'interès empresarials, com les que acaben de suggerir els empresaris que formen el Consell per a la Competitivitat?

Segons la meua opinió, la vara de mesurar és la desigualtat. Si una reforma redueix la desigualtat social, és una bona reforma. Si l'empitjora, és dolenta. Això és indiscutible. Si us diuen una altra cosa, us estan donant gat per llebre. Com ara diré, aquesta vara de mesurar té sòlids fonaments en l'anàlisi econòmica.

Algunes de les reformes que s'han portat a terme aquests últims anys han provocat un augment considerable de la desigualtat i de la pobresa. Segons les estadístiques oficials europees, Espanya és un dels dos països de la Unió Europea on més ha augmentat la desigualtat aquests últims cinc anys. Alguna cosa es deu haver fet malament quan els resultats són tan diferents.

NO PODEN sorprendre el malestar, la crisi social i la desafecció amb els partits polítics tradicionals que estem veient. La gent és, en general, seriosa, treballadora i abnegada. Comprèn que s'han de

fer esforços per sortir d'aquesta situació. Però, enfrontada a un deteriorament persistent de les seves condicions de vida i, el que és pitjor, de les seves expectatives de futur, demana més solidaritat en el repartiment dels costos de la crisi. Per això, quan sent parlar de noves reformes intueix – s'ha de reconèixer que amb alguna raó – que les seves condicions de vida i les seves expectatives empitjoraran encara més.

No obstant, als nostres governs, i a molts assessors de polítiques, no semblen importar-los, o no els tenen en compte, aquests efectes de les reformes sobre la desigualtat i la pèrdua d'oportunitats per als més febles. Per mi, aquest comportament és intrigant.

¿Per què els governs imposen reformes que empitjoren les coses per a una gran part de la societat? ¿Que potser són perversos o estan al servei d'interessos creats? No dubto que alguna cosa d'això hi pot haver. Però en la majoria dels casos no és així. Actuen amb bona intenció. El que passa és que són mals reformadors. Només tenen en compte els efectes directes de les reformes sobre coses com la competitivitat, però no prenen en consideració els efectes secundaris que aquesta reforma pugui tenir sobre la desigualtat i, per tant, sobre l'eficiència econòmica.

LEONARD BEARD

El nucli moral que legitima el capitalisme és el benestar social i les oportunitats que genera

No obstant, la teoria econòmica assenyala que per mesurar els resultats de les reformes econòmiques s'ha d'utilitzar el criteri del benestar social. Si una reforma o una política millora el benestar de la societat en el seu conjunt, és un canvi positiu. Si l'empitjora, no ho és. Això és el que ensenyem a les facultats d'economia.

El problema és que molts economistes i assessors de polítiques són persones que així que veuen que en alguna activitat o sector de l'economia hi ha un error del mercat o una distorsió política, immediatament recomanen una reforma per corregir aquest error. Creuen que si és

possible portar a terme aquesta reforma, els governs ho han de fer.

No obstant, pel que acabo de dir, l'anàlisi de la conveniència o idoneïtat d'una reforma consta de dos passos. El primer és comprovar si aquesta reforma millora el funcionament i la competitivitat d'aquest mercat concret. El segon pas és veure si aquest guany de competitivitat es reparteix equitativament entre els grups socials o si, en canvi, millora la posició d'un grup en perjudici d'altres de més febles. Per dir-ho en termes matemàtics, s'ha de calcular no només la primera derivada de les reformes econòmiques, sinó també la segona. És a dir, els efectes sobre el benestar social i l'equilibri polític que hi ha a la societat.

HEM DE SER molt curosos amb els efectes polítics que tenen les reformes econòmiques que canvien la distribució de la renda a la societat provocant més desigualtat. En aquests casos, polítiques econòmiques ben intencionades poden alterar l'equilibri a favor d'uns grups enfront d'uns altres, amb efectes perniciosos per a la cohesió social i política, i al capdavall per a l'eficiència econòmica del sistema.

Els defensors de l'economia de mercat han de recordar que el nucli moral que legitima socialment la lliure empresa, és a dir, el capitalisme, no és la competitivitat ni l'eficiència dels mercats. És el benestar social i les oportunitats que genera, especialment per als que més les necessiten. Ha estat així des d'**Adam Smith**. I ho segueix sent en la millor tradició actual de l'economia. ≡ **Catedràtic de Política Econòmica (UB).**